

MAREK NOWAK

WPROWADZENIE KUCHNIA BADAŃ MIEJSKICH

ABSTRACT. Marek Nowak, *Kuchnia badań miejskich. Wprowadzenie redaktora tomu* [A backstage of urban research. Introduction by the editor of the volume] edited by M. Nowak, „Człowiek i Społeczeństwo” vol. XLVIII: *Kuchnia badań miejskich. Studia na temat praktyki empirycznej badaczy miasta* [A backstage of urban research. Studies on the empirical practices of city research scientists], Poznań 2019, pp. 7–9, Adam Mickiewicz University. ISSN 0239-3271.

Marek Nowak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Socjologii, ul. Szamarzewskiego 89, 60-568 Poznań, e-mail: marek.nowak@amu.edu.pl

Sekcja Socjologii Miasta PTS wraz z Oddziałem Poznańskim PTS, Instytutem Socjologii UAM oraz Fundacją Naukową im. Floriana Znanięckiego zaprosiła badaczy tematyki miejskiej na pierwszą edycję warsztatów metodologicznych pt. „Kuchnia badań miejskich” (2019). Ideą wydarzenia było stworzenie platformy wymiany doświadczeń dla akademików z różnych ośrodków naukowo-badawczych i subdyscyplin studiów miejskich. W czasie dwudniowych warsztatów uczestnicy pracowali, zgłębiając wiele praktycznych zagadnień badawczych dotyczących: jakości życia w miastach, geografii społecznej (wykorzystanie pozycjonowania GPS), socjologii wizualnej (wideospacerów), założeń *design thinking* oraz tożsamości społeczno-przestrzennej w mieście.

Wydarzenie to posłużyło za inspirację do wydania bieżącego numeru „Człowieka i Społeczeństwa” poświęconego badaniom miasta. W zaproszeniu zwrócono się do badaczy o podzielenie się z publicznością studiów

miejskich swoimi doświadczeniami badawczymi, tak by inspirować do eksperymentowania, ale jednocześnie tworzyć płaszczyznę komunikowania zagadnień metodologicznych, która w obszarze niezwykle bujnie się rozwijającym jest potrzebna. Tworzy bowiem podstawę do identyfikowania rodzimego *state of art*, co warto podkreślić, na gruncie wykraczającym poza dziedzinę socjologii miasta.

Cele, które legły u podstaw zaproszenia do publikacji, da się streścić w trzech punktach. Należą do nich:

1. uchwycenie różnorodności, momentu poszukiwania i zdobywania doświadczeń;
2. komunikowanie na temat istniejących narzędzi i ich stosowania;
3. standaryzacja, której warunkiem jest świadomość istnienia czegoś, co zrobiono wcześniej, co samo odpowiadało na istniejące ówczesnie standardy metodologiczne, by móc się z tym (w przeważającym stopniu współczesnym) dziedzictwem twórczo skonfrontować, ale również poddać je ocenie.

Ostatni z wymienionych celów najtrudniej zrealizować w sposób dostrzegalny dla czytelnika, tym bardziej że standaryzacja odbywa się w dużej mierze już na etapie recenzji, poprzez odrzucenie tekstów, które nie spełniają nałożonych kryteriów oceny, a także przebiega po ukazaniu się opracowań, które stanowią kolejne punkty odniesienia, na co liczymy.

Zebraliśmy siedem artykułów, będących zapisem mniej lub bardziej dojrzałych (w zakresie metody) studiów nad empirycznymi fenomenami miasta. Ich tematyka w zdecydowanej większości wykraczała poza typowe narzędzia socjologii miasta: autorzy dostosowywali oryginalny przedmiot badań do istniejącego instrumentarium badawczego bądź wykorzystywali narzędzia rzadziej używane na rodzimym gruncie. Parafrazując założenia indukcji analitycznej Floriana Znanieckiego (ojca socjologii poznańskiej), na podstawie zebranych tekstów można dostrzec, co się obecnie bada, ale również, jakiego kierunku rozwoju praktyki badawczej należy oczekiwać zarówno w zakresie przedmiotu studiów, jak i zawartości „skrzynki narzędziowej” socjologa. Uwagę zwraca interdyscyplinarność obrazu, choć jednocześnie wąski zakres większej części projektów sugeruje ich związek z wstępnymi etapami kariery badawczej autorów. Nie jest tak w przypadku wszystkich artykułów, za co szczególnie dziękuję ich twórcom.

Zdecydowaliśmy się także na zamknięcie tomu artykułem spoza miejskiego *milieu*, a mianowicie dotyczącym szkolnictwa wyższego i nawiązującym podstawą konceptualizacyjną do obchodów 100-lecia wydania książki Williama Thomasa i Floriana Znanieckiego *Chłop polski w Europie*

i Ameryce. Tekst, napisany przez Amerykanina, wart jest uwagi ze względu na ciągle toczącą się w polskim środowisku akademickim dyskusję na temat tzw. punktozy. Klasyczne ujęcia inspirują autora do aktualnych, choć gorzkich, wniosków.

Zapraszamy zatem do lektury, dziękując jednocześnie władzom wydziałów usytuowanych na kampusie Ogrody UAM w Poznaniu za sfinansowanie numeru monograficznego czasopisma.